

**PREZES
URZĘDU REGULACJI ENERGETYKI**

Informacja (nr 23/2011)

w sprawie

**sposobu wykorzystania przez operatora elektroenergetycznego systemu
przesyłowego środków uzyskanych z udostępniania transgranicznych zdolności
przesyłowych w okresie od 1 lipca 2010 r. do 30 czerwca 2011 r.**

Na podstawie art. 23 ust. 2 pkt 11 ustawy- Prawo energetyczne (Dz.U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625 z późn zm.) do zakresu działań Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki należy kontrolowanie realizacji przez operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub operatora systemu połączonego elektroenergetycznego oraz innych uczestników rynku energii elektrycznej obowiązków wynikających z przepisów rozporządzenia (WE) nr 714/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 lipca 2009 r. *w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1228/2003*, a także wykonywanie innych obowiązków organu regulacyjnego wynikających z tego rozporządzenia.

Zgodnie z pkt 6.5. wytycznych w sprawie zarządzania i alokacji dostępnej zdolności przesyłowej połączeń wzajemnych między systemami krajowymi (zwanymi dalej „wytycznymi”), które stanowią załącznik do Rozporządzenia (WE) nr 714/2009, każdego roku do dnia 31 lipca organy regulacyjne opublikują sprawozdanie zawierające informacje o kwocie przychodów uzyskanych w okresie dwunastu miesięcy kończącym się 30 czerwca tego roku i przedstawiające sposób wykorzystania tego dochodu, wraz z weryfikacją, czy dochód ten został wykorzystany zgodnie z ww. rozporządzeniem i wytycznymi oraz czy łączna kwota dochodu z ograniczeń została przeznaczona na jeden lub więcej spośród trzech zalecanych celów, o których mowa w art. 16 ust. 6 rozporządzenia.

Niniejsza informacja została opracowana na podstawie sprawozdania przygotowanego przez PSE Operator S.A., zgodnie z pkt 6.4. wytycznych i przedstawionego Prezesowi URE oraz danych zebranych w trakcie realizacji zadań określonych w art. 23 ust. 2 pkt 11 i pkt 20 lit a) ustawy – Prawo energetyczne.

Źródło przychodów

Zdolności przesyłowe wymiany międzysystemowej, które mogą być udostępnione uczestnikom rynku, alokowane i udostępniane były w ramach mechanizmu przetargów skoordynowanych, które organizowane były dla trzech przedziałów czasowych – rocznego, miesięcznych i dobowych. W poszczególnych okresach w ww. mechanizmie uczestniczyło :

- w okresie lipiec-grudzień 2010 r. - pięciu operatorów systemów przesyłowych elektroenergetycznych („OSP”) z czterech krajów, tj. ČEPS, a.s.; Transpower Stromübertragungs GmbH; PSE Operator S.A.; SEPS, a.s.; 50Hertz Transmission GmbH;
- w okresie styczeń - czerwiec 2011 r. - ośmiu operatorów systemów przesyłowych elektroenergetycznych („OSP”) z siedmiu krajów, tj. ČEPS, a.s.; TenneT TSO GmbH (poprzednia nazwa: Transpower Stromübertragungs GmbH); 50Hertz Transmission GmbH; PSE Operator S.A.; MAVIR Hungarian Transmission System Operator Company Ltd.; SEPS, a.s.; Elektro-Slovenija, d.o.o. oraz VERBUND-Austrian Power Grid AG.

W okresie sprawozdawczym trwającym od 1 lipca 2010 r. do 30 czerwca 2011 r. udostępnianie zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej odbywało się :

- w okresie od 1 lipca do 31 grudnia 2010 r. – na podstawie „Zasad skoordynowanych przetargów na zdolności przesyłowe na wspólnych granicach ČEPS, a.s., Transpower Stromübertragungs GmbH, PSE Operator S.A., SEPS, a.s., oraz 50Hertz Transmission GmbH na rok 2010”;
- w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2011 r. – na podstawie „Zasad skoordynowanych przetargów na zdolności przesyłowe w Regionie Europy Środkowo-Wschodniej”.

Podstawę współpracy powyżej wymienionych operatorów systemów przesyłowych elektroenergetycznych współpracujących w zakresie udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej w związku z występowaniem ograniczeń systemowych w ramach systemu skoordynowanych przetargów w okresie sprawozdawczym trwającym od 1 lipca 2010 r. do 30 czerwca 2011 r. stanowiły umowy zawarte pomiędzy tymi operatorami systemów przesyłowych. Umowy te określały również kryteria podziału przychodów uzyskanych przez poszczególnych OSP z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej w związku z występowaniem ograniczeń systemowych w ramach skoordynowanych przetargów.

Niezależnie od powyższego, od dnia 1 grudnia 2010 r. dostępne zdolności przesyłowe były alokowane w ramach mechanizmu śróddziennego (*intra-day*), na zasadach uzgodnionych wspólnie pomiędzy operatorami systemów przesyłowych elektroenergetycznych z siedmiu krajów tj. ČEPS, a.s.; TenneT TSO GmbH (poprzednia nazwa: Transpower Stromübertragungs GmbH); 50Hertz Transmission GmbH; PSE Operator S.A.; MAVIR Hungarian Transmission System Operator Company Ltd.; SEPS, a.s.; oraz VERBUND-Austrian Power Grid AG. Zastosowany mechanizm opiera się na czasowej regule pierwszeństwa dostępu do zdolności przesyłowych (*First-Comes-First-Served*), a udostępnianie tych zdolności odbywa się bez opłat z tytułu rezerwacji. Stąd też mechanizm ten w okresie sprawozdawczym nie wygenerował przychodów, o których mowa w art. 16 ust. 6 Rozporządzenia (WE) nr 714/2009.

Ponadto, zdolności przesyłowe na połączeniu stałoprądowym łączącym systemy Polski i Szwecji („połączenie SwePol Link”) od dnia 16 grudnia 2010 r. były udostępniane na warunkach rynkowych dla wszystkich uczestników rynku, a ich alokacja odbywała się poprzez mechanizm market coupling w ramach aukcji niejawnych na rynku dnia następnego, organizowanych przez giełdy energii (tj. TGE SA i Nordpool Spot AS). Zdolności przesyłowe połączenia SwePol Link są alokowane na poszczególne godziny doby. Podstawę współpracy podmiotów zaangażowanych w proces udostępniania zdolności przesyłowych połączenia SwePol Link w związku z występowaniem ograniczeń systemowych w ramach mechanizmu market coupling w okresie sprawozdawczym trwającym od 16 grudnia 2010 r. do 30 czerwca 2011 r. stanowiły umowa wielostronna oraz umowy dwustronne.

Wielkość uzyskanych przychodów

W przedmiotowym okresie sprawozdawczym PSE Operator S.A. uzyskał przychody z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej w związku z występowaniem ograniczeń systemowych w wysokości 31 391,07 tys. PLN, w tym :

- w okresie 1 lipiec - 31 grudzień 2010 r. kwotę 10 915,02 tys. PLN;
- w okresie 1 styczeń - 30 czerwiec 2011 r. kwotę 20 476,05 tys. PLN.

Wyżej wymienione wielkości zostały podane zgodnie z wielkościami zaksięgowanymi na rachunkach PSE Operator S.A.

Przychody z tytułu alokacji zdolności przesyłowych połączenia SwePol Link są pozyskiwane bezpośrednio przez giełdy energii (tj. TGE SA i Nordpool Spot AS) w ramach mechanizmu market coupling i przekazywane właścicielom połączenia: SwePol Link AB i SwePol Link Poland Sp. z o.o. i są one w całości przeznaczone na utrzymanie zdolności przesyłowych połączenia. Kwoty przychodów PSE Operator S.A., o których mowa powyżej nie obejmują zatem przychodów z alokacji zdolności przesyłowych połączenia SwePol Link.

Przeznaczenie uzyskanych przychodów

Do dnia 3 marca 2011 r. obowiązywało Rozporządzenie (WE) 1228/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej. Zgodnie z art. 6 ust. 6 tego rozporządzenia, operatorzy systemu przesyłowego byli uprawnieni do przeznaczenia przychodów z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej w związku z występowaniem ograniczeń systemowych na jeden lub więcej z poniższych celów:

- a) Zagwarantowanie rzeczywistej dostępności przydzielonych zdolności (cel z art. 6 ust. 6 lit. a) Rozporządzenia (WE) nr 1228/2003);
- b) Inwestycje sieciowe utrzymujące lub zwiększające zdolności połączeń wzajemnych (cel z art. 6 ust. 6 lit. b) Rozporządzenia (WE) nr 1228/2003);
- c) Jako dochód brany pod uwagę przez organy regulacyjne w trakcie zatwierdzania metod wyliczania taryf sieciowych i/lub oceny czy taryfy powinny być modyfikowane (cel z art. 6 ust. 6 lit. c) Rozporządzenia (WE) nr 1228/2003).

Od dnia 3 marca 2011 r. obowiązuje Rozporządzenie (WE) nr 714/2009 (uchylające Rozporządzenie (WE) nr 1228/2003). Zgodnie z art. 16 ust. 6 tego rozporządzenia wszelkie przychody z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej w związku z występowaniem ograniczeń systemowych mają zostać przeznaczone przez operatorów systemów przesyłowych na następujące cele:

- a) Zagwarantowanie rzeczywistej dostępności przydzielonych zdolności (cel z art. 16 ust. 6 lit. a) Rozporządzenia (WE) nr 714/2009)

lub

- b) Utrzymywanie lub zwiększanie zdolności połączeń wzajemnych poprzez inwestycje w sieci, w szczególności w nowe połączenia wzajemne (cel z art. 16 ust. 6 lit. b) Rozporządzenia (WE) nr 714/2009).

Jeśli przychody nie mogą zostać efektywnie wykorzystane do celu określonego w lit. a) lub b) powyżej, wówczas mogą zostać wykorzystane, po zatwierdzeniu przez organ regulacyjny, w maksymalnej kwocie określonej przez ten organ, jako dochód brany pod uwagę przy zatwierdzaniu metod kalkulacji lub ustalania taryf sieciowych. Pozostała część przychodów powinna zostać umieszczona na odrębnym koncie wewnętrznym do czasu, kiedy będzie mogła być wykorzystana na ww. cele.

W celu wykorzystania przychodów z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej w związku z występowaniem ograniczeń systemowych PSE Operator S.A. :

- a) W kalkulacji stawek opłat przesyłowych w Taryfie PSE Operator S.A. na rok 2010, zatwierdzonej decyzją Prezesa URE z dnia 23 grudnia 2009 r., oraz w Taryfie PSE Operator S.A. na rok 2011, zatwierdzonej decyzją Prezesa URE z dnia 16 grudnia 2010 r., część opisywanych przychodów przeznaczył, zgodnie z celem z art. 6 ust. 6 lit. c) Rozporządzenia (WE) nr 1228/2003 oraz art. 16 ust. 6 Rozporządzenia (WE) nr 714/2009, jako dochód brany pod uwagę przez organy regulacyjne w trakcie zatwierdzania metod wyliczania taryf sieciowych i/lub oceny czy taryfy powinny być modyfikowane. W okresie od 1 lipca do 31 grudnia 2010 r. część przychodów z aukcji przeznaczona na pokrycie kosztów działalności przesyłowej wyniosła 0 PLN, a w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2011 r. wyniosła 4 813,86 tys. PLN. Na koszty działalności przesyłowej PSE- Operator S.A. składają się następujące pozycje: koszty odchyleń od pozycji kontraktowej w Jednostce Grafikowej Wymiany Międzysystemowej OSP, koszty związane z uczestnictwem PSE Operator S.A. w międzyoperatorskim systemie rozliczeń kosztów tranzytu ITC, koszty bezpośrednio związane z organizacją przetargów na udostępnianie zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej.
- b) Zasilił Fundusz Celowy, którego Regulamin przyjęty został Uchwałą Zarządu PSE Operator S.A. w dniu 25 maja 2006 r. Źródłem środków finansowych gromadzonych

na Funduszu Celowym są dochody PSE Operator S.A. uzyskane przez OSP z tytułu udostępniania zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej w związku z występowaniem ograniczeń systemowych, pomniejszone o należny podatek. Środki te ewidencjonowane są na oddzielnym koncie księgowym, a wykorzystane być mogą tylko na jeden lub więcej z następujących celów: finansowanie zagwarantowania rzeczywistej dostępności przydzielonych zdolności oraz finansowanie inwestycji sieciowych wykonywanych w celu utrzymania lub zwiększania zdolności połączeń wzajemnych (tj. cele wymienione w art. 16 ust. 6 lit. a) i b) Rozporządzenia (WE) nr 714/2009). Ze względu na obowiązujące krajowe regulacje prawne, Fundusz Celowy jest zasilany raz w roku, na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy PSE- Operator S.A. w sprawie podziału zysku netto spółki za rok poprzedni. Za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2010 r. wielkość kwoty zasilającej Fundusz Celowy, w części dotyczącej zysku netto PSE Operator S.A. z aukcji za rok 2010 r., wyniosła 20 635,27 tys. PLN.

Stan środków finansowych zgromadzonych na Funduszu Celowym wynosił:

- według stanu na dzień 1 lipca 2010 r.: 532 511,79 tys. PLN;
- według stanu na dzień 30 czerwca 2011 r.: 553 147,06 tys. PLN.

W omawianym okresie sprawozdawczym PSE Operator S.A. nie wydatkował środków z Funduszu Celowego na cele określone jego Regulaminem.

Zgodnie z *Aktualizacją Planu Rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na energię elektryczną na lata 2010–2025* (dalej: Plan Rozwoju) środki zgromadzone na Funduszu Celowym zostaną wykorzystane jako jedno ze źródeł sfinansowania nakładów inwestycyjnych niezbędnych dla realizacji I etapu budowy nowego połączenia międzysystemowego, tj. asynchronicznego połączenia Polska – Litwa, a finansowanie przedsięwzięć inwestycyjnych ze środków zgromadzonych na Funduszu Celowym będzie dokonywane w latach 2013 – 2015. Plan Rozwoju został uzgodniony z Prezesem URE w zakresie obejmującym lata 2012 – 2016.

Weryfikacja zgromadzonych danych wskazuje, że środki uzyskane przez PSE Operator S.A. z tytułu alokacji zdolności przesyłowych wymiany międzysystemowej zostały przeznaczone na cele opisane w art. 16 ust. 6 Rozporządzenia (WE) nr 714/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 lipca 2009 r. w *sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1228/2003*.

Prezes
Urzędu Regulacji Energetyki

(-) Marek Woszczyk